

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.н. (изкуствознание) Вера Найденова Найденова

(проф. направление 8.4.) по конкурса за академичната

длъжност **професор по актьорство за куклен театър,**

професионално направление 8.4, обявен от НАТФИЗ „Кр.

Сарафов” в ДВ № 65, стр. 57

С кандидат доц. д-р КОНСТАНТИН КАРАКОСТОВ

Ще започна с факт, който показва съпричастието ми към проблематиката на конкурса. В книгата „Миниатюри на тема кино” 2020 г. с. 44) публикувах статия със заглавие „Културният потенциал на българското игрално кино (неизползвани резерви). Един от мотивите в нея е за това, че игралното ни кино не използва в достатъчна степен наследството на фолклора. Зная, че драматичният ни театър има малко по-различен опит в това отношение, но ако някъде е създадена устойчива програма, трайна насоченост, а защо да не кажем „школа” в това отношение, то това е в катедра „Куклен театър” на НАТФИЗ. В това ни убеждават и документите в настоящия конкурс, където кандидатът Константин Каракостов ни информира за основата на опита, положена от създателите на катедрата и продължавана до днес чрез цяла редица осъществени постановки (виж приложената книга „Съхраняване на традициите в българския фолклор чрез системата импровизирани кукли”).

Кандидатът в конкурса доц. д-р Константин Каракостов е възпитаник на тази школа, поел е духа и творческите й принципи още от студентството си, осъществявал ги е сам през немалък брой години като асистент на проф. Боньо Лунгов, а от 2016 г. насам и като доцент, режисирал много от постановките на професора. Тук ще подчертая това, че доц. Каракостов научно е осмислил опита на катедрата и своя личен принос към него в докторска дисертация.

А сега по-конкретно за дейността на кандидата в периода след заемането на академичната длъжност „доцент”. Ще започна с това, че посочената дисертация през 2021 г. е издадена като книга, което я превръща в творческо-педагогическо помагало за онези преподаватели и студенти, които осъществяват театъра върху фолклорен материал чрез импровизирани кукли. Това е важен актив, като се знае, че преподавателите по изкуство рядко предлагат подобни книжни издания.

В документите по конкурса е приложен респектиращ списък на постановки, при които Каракостов е бил режисьор. Те са осъществявани в София и други градове на страната, а така също в Сърбия, Македония, Босна и Херцеговина и др. Сред тях има цяла редица такива, които са получили много висока критическа оценка, широка популярност сред публиката и различни по степен отличия:

Силно впечатление прави дейността на кандидата в куклените театри на балканските страни. Успехът в това отношение е обясним поради родството при фолклора. Но няма съмнение и в това, че Каракостов, заедно със своя ментор проф. Лунгов, „изнасят” сред колегите и пред публиката уникалния си опит, висококачественото си творчество (за това говорят и множеството отличия). Но фактът на сътрудничеството с театрите от балканските страни е значителен и в друго отношение. Вече е ясно, че заедно с процеса на глобализацията, който преживяваме, се извършва и т.нар. глокализация, тоест глобализация и локализация едновременно. Другото име на глокализацията е „уедрена регионализация”. Успешният опит на Лунгов/Каракостов може да бъде сочен като авангарден в това отношение.

В този ред на аргументи ще изтъкна и друг, вече в порядъка и на лично мое впечатление. Миналата година участвах със становище при защитата на докторат от Маригона Бекташи Ферати, специалистка по образователен театър от Косово. Доц. д-р Каракостов беше неин научен ръководител (при консултации и от други специалисти). И творческото гостоприемство от страна на катедра „Куклен театър” към колежка от балканска страна, и усвояването на нейния високохуманен и успешен опит в практиката на „лечебен театър” считам за престижна академична изява.

А сега ще изтъкна нещо, което открих върху задната корица на книгата „Съхраняване на традициите в българския фолклор чрез системата импровизирани кукли”, а именно – че през 2020 г. доц. д-р Константин Каракостов е избран за ръководител на катедра „Актьорство и режисура за куклен театър”. Не зная защо това не е посочено в документите по конкурса, но от гледна точка на избор за академичната длъжност „професор” то е много съществено. Свидетелство е за висока оценка не само на творческите, а и на деловите качества на кандидата. Отбелязвам го, тъй като ми се струва че е обща тенденция в нашите среди е това да не се оценява по достойнство.

На финала, с убеждението, че доц. д-р Константин Каракостов заслужава да заеме академичната длъжност „професор”, ще си позволя да отправя препоръка към бъдещата му научна работа върху темата на докторската дисертация. При изкуствоведските си постановки в нея той използва основно две категории: **импровизация и трансформация**. Тук-там е из книгата се намесва и понятието **интерпретация**, но аз съм убедена, че това е третата необходима категория за обяснение на принципите за пресъздаване на фолклора чрез импровизирани кукли. Защото в случая не става дума за „импровизация върху свободно избрана тема”, а за импровизация върху вече съществуващи сюжетни ядра, обичаи, ритуали, персонажи и пр. елементи, към които приляга

понятието „архетипи“ на К. Г. Юнг, т.е. творения на „колективното несъзнавано“. Всъщност импровизацията върху тях е придружена от интерпретация, с други думи – тълкувание и сътворчество. Със средствата на професионалното изкуство актьорът (респективно режисьорът) прави това, което е правил преди него творецът във фолклора, по принципа „някой е изпял песен (или разказал приказка и пр.), а аз ще го направя по моему“. Добре е това да се осъзнае при анализа на безценния опит на нашия „Куклен театър“, тъй като благодарение на интерпретацията фолклорът не просто се съхранява, а се включва в динамиката на културата (съживява се, умножава се, обогатява се). Искане ми се да вярвам, че доц. Каракостов ще приеме идеята ми и ще я има предвид в бъдеще, при професорските си занимания с проблематиката.

След всичко казано убедено ще гласувам за това, доц. д-р Константин Каракостов да заеме академичната длъжност професор.

Подпис: